JURIS SALAKS

PĀRSKATS PAR LMA MEDICĪNAS VĒSTURES INSTITŪTA DARBĪBU

1991. gada septembrī Latvijas Medicīnas akadēmijā tika izveidota jauna struktūrvienība – Medicīnas vēstures institūts.

Tā funkcijas ir risināt veselības aprūpes speciālistu humanitāro, ētisko un deontoloģisko apmācību un papildapmācību, proti, turpināt Latvijai tik ļoti tradicionālos medicīnas vēstures zinātniskos pētījumus.

Medicīnas vēstures institūts apvieno Latvijas Medicīnas akadēmijas pedagoģiskas un zinātniskās vienības. Līdzstrādnieku veiktos lietišķos zinātniskos pētījumus ievieš Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejā, kurš ir to ierosinātājs, pasūtītājs un finansētājs.

Medicīnas vēstures institūta galvenie uzdevumi ir studentu apmācība un speciālistu papildapmācība. Institūtā veic fundamentālus un lietišķus pētījumus, palīdz studentiem, aspirantiem un doktorantiem viņu zinātniskās pētniecības darbā, izvērtē Latvijā aizstāvētās disertācijas par medicīnas vēstures tēmām.

Medicīnas vēstures institūts cieši sadarbojas ar citām LMA struktūrvienībām, kā arī vairākām citām Latvijas un ārzemju organizācijām un iestādēm.

Medicīnas vēstures institūta pedagoģisko un zinātniskās pētniecības darbu veic mācību spēki, zinātnieki un tehniskais personāls gan pamatdarba ietvaros, gan arī amata savienošanas kārtībā; atsevišķus vienreizējus darbus atbilstoši savai zinātniskai tematikai veic doktorandi, aspiranti un studenti.

Institūta vēlētais direktors ir docents *Dr. med.* Kārlis Arons. Katra mēneša otrajā otrdienā institūtā notiek plašākas sanāksmes, kurās vienmēr piedalās tā zinātniskais konsultants akadēmiķis Jānis Stradiņš, profesors Alfrēds Miltiņš, bioloģijas goda doktors Jūlijs Jēkabsons, medicīnas doktori Arnis Viksna, Arkadijs Hazanovs un Juris Salaks, doktorands Jānis Ķirsis un Vladimirs Eihenbaums. Starp darboties gribošiem viesiem ir arī LMA prorektors Māris Baltiņš.

Pagājuši jau divi nobriešanas un darba gadi. Par panākumiem var spriest pēc institūta līdzstrādnieku publicētām un publicēšanai nodotām monogrāfijām. Arī šā rakstu krājuma zinātniskā rediģēšana ir institūta kompetencē. 1993. gada 17. jūnijā II Latviešu ārstu kongresa ietvaros tika veiksmīgi noturēta un ļoti labi apmeklēta medicīnas vēsturnieku konference. Pamatreferāti bija veltīti pediatrijai un izciliem bērnu ārstiem. Tika nolasīti arī referāti par citām tēmām, bet arī tie bija saistīti ar pediatriju vai vispārējo medicīnu (piemēram, par bērnu kopšanas punktiem Latvijā, par medicīnas terminoloģiju, par BCG vakcīnas ieviešanu Latvijā u. tml.). Konferenci kuplināja akadēmiķis J. Stradiņš ar priekšlasījumu "Prezidents Kārlis Ulmanis un medicīna".

Institūta līdzstrādnieku redzeslokā ir Veselības veicināšanas biedrības (dib. 1937. g.) vēsturiskā izpēte un atjaunošanas pamatojums. Pie jau pabeigtajiem darbiem var pieskaitīt likumu par farmaceitisko darbību Latvijas Republikā (1993. g.), kurš ietver gan Eiropas valstu pieredzi farmaceitiskās darbības kontrolē, gan ārvalstu zinātnieku un juristu ierosinājumus. Šā likuma izstrādē piedalījās gados jauni praktizējoši farmaceiti.

Institūta saimei ir vēl daudz interesantu projektu. Ceram, ka šā rakstu krājuma lappuses arī turpmāk plaši pārstāvēs Medicīnas vēstures institūta līdzstrādnieku raksti un ka institūta zinātniskā konsultanta Jāņa Stradiņa un direktora Kārļa Arona vadībā pētījumi kļūs vēl interesantāki.

Dr. med. Juris SALAKS

P. Stradiņa Medicīnas vēstures muzejs

Antonijas iela 1

Rīga, VDP LV1360

Latvija